

Eyja- og Miklaholtshreppur
Hofsstöðum
311 Borgarnes

Reykjavík 14. desember 2018
UST201810-235/K.S.J.
10.04.02

Efni: Aðalskipulag Eyja- og Miklaholtshrepps - Tillaga

Vísað er til erindis Eyja- og Miklaholtshrepps er barst 25. október sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um drög að tillögu að endurskoðuðu aðalskipulagi Eyja- og Miklaholtshrepps. Þemakort er fylgja erindinu eru til fyrirmyndar.

Umhverfisstofnun tekur undir markmið um nýtingu landgæða.

Vindorka

Í greinargerð kemur fram að vaxandi áhugi er á hagnýtingu vindorku innan sveitarfélagsins. Einnig kemur fram að ekki er mörkuð stefna í ofangreindri aðalskipulagstillögu um tiltekna staði þar sem gert er ráð fyrir vindorkuverum. Umhverfisstofnun bendir á að stofnunin hefur lagt áherslu á að valdir séu ákjósanlegustu staðir fyrir vindorkuver og að á slíkum stöðum væri gert ráð fyrir vindmyllum, en að ekki sé verið að dreifa þeim. Einnig er það mat Umhverfisstofnunar að frekar en að hvert sveitarfélag ákveði að staðsetja vindmyllur hvert í sínu sveitarfélagi, eigi frekar að líta til landsins í heild og velja svæði sem hentar til slíkrar orkuframleiðslu þar sem hægt er að koma fyrir mörgum vindmyllum í stað þess að dreifa þeim.

Umhverfisstofnun leggst gegn því að stakar vindmyllur sem eru að jafnaði 20 m háar séu staðsettar á og við verndarsvæði, þar sem vindmyllur geta skert ásýnd og verndargildi svæða og upplifun gesta sem þau heimsækja.

Fráveita

Í greinargerð kemur fram að fráveita í sveitarfélaginu byggist á rotþróum á hverjum stað. Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að öll fráveita skal vera skv. reglugerð um fráveitur og skólp nr. 798/1999.

Skógrækt

Varðandi skógræktarsvæði telur Umhverfisstofnun mikilvægt að vernda jarðmyndanir og vistkerfi og bendir stofnunin á að í Stefnumótun stjórnvalda til ársins 2020, Velferð til framtíðar, í kafla 7 um vernd lífríkis Íslands, er fjallað um þau markmið sem Ísland hefur sett sér varðandi það að fjölbreytileika tegunda og vistgerða verði viðhaldið og forðast verði eins og kostur er að skerða frekar votlendi, birkiskóga og önnur lykilvistkerfi Íslands. Umhverfisstofnun telur mjög mikilvægt að viðhalda þeim vistkerfum sem eru á Íslandi og að þau fái að þróast samkvæmt náttúrulegum lögmálum. Umhverfisstofnun telur að leggja eigi áherslu á gæði og staðsetningu skóga,

Í sátt við aðra umhverfisvernd. Stofnunin telur því að huga þurfi vel að samspili skóga og jarðmyndana sér í lagi á svæðum á náttúruminjaskrá þar sem verndargildi er m.a. jarðminjar.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að hugað sé að sjónrænum áhrifum skógræktar, þannig að ekki vaxi upp ferningslaga ræktunarsvæði heldur verði formum landslags fylgt eins og kostur er og tekið tillit til sérkenna landslags á hverjum stað, og til að unnt verði að ná þessum markmiðum ætti að hanna skógrækt á hverjum stað.

Virkjanir

Í greinargerð kemur fram að starfrækt er Múlavirkjun í Straumfjarðará og heimarafstöðvar á Hjarðarfelli. Einnig kemur fram að talið er að virkja megi 400 kW í Grímsá. Afmarkað er iðnaðarsvæði í tillögunni fyrir nýja virkjun í Grímsá. Í umhverfisskýrslu er fjallað um virkjun í Grímsá og þar kemur fram að svæði fyrir virkjun var deiliskipulagt 2003. Einnig kemur fram að ekki liggi fyrir frumhönnun virkjunar en að í deiliskipulagi sé gert ráð fyrir 400 kW virkjun og að stífla verði 5 m á hæð og 30 m löng og verði í 212 m hæð. Umhverfisstofnun tekur undir að áhrif virkjunar verði mest á yfirborð lands og vistkerfi og ásýnd lands. Einnig bendir stofnun á það að gæta þarf að bakkagróðri sjá 62. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013. Að mati Umhverfisstofnunar er erfitt að meta það á þessu stigi hvort neikvæð umhverfisáhrif Grímsárvirkjunar verði óveruleg þar sem en nákvæmari lýsing virkjunar liggur ekki fyrir bæði varðandi efnisnotkun, litaval og endurheimt gróðurs á svæðum er verður raskað.

Umfjöllun um valkosti

Varðandi umfjöllun um valkosti í upphafi umhverfisskýrslu, þá telur Umhverfisstofnun að þegar kemur að framkvæmdum sem hafa umhverfisáhrif, þá eigi landeigandi að rökstyðja val sitt á framkvæmdasvæði og tilgreina hvaða aðrir kostir hafi mögulega komið til greina og af hverju þeir urðu ekki fyrir valinu.

Náttúruminjar

Í greinargerð og umhverfisskýrslu kemur fram að fyrirhugað er að reisa hótél með baðlóni í landi Eiðshúsa. Einnig kemur fram að hótelið geti orðið allt að 12.000 m² á 1-2 hæðum, og húshæð allt að 9 m. Einnig kemur fram að baðlón verði allt að 6.000 m².

Eins og fram kemur í umfjöllun um áætlað framkvæmdasvæði í landi Eiðshúsa er það á svæði þar sem mikið er um votlendi, en votlendi nýtur sérstakrar verndar eins og fram kemur í umfjölluninni. Umhverfisstofnun telur að gera þurfi skýra grein fyrir stærð votlendis sem áætlunin gerir ráð fyrir að raska. Einnig bendir stofnun á að skv. 61. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013 skal ekki raska vistkerfum eða jarðminjum er njóta sérstakrar verndar nema brýna nauðsyn beri til. Að mati stofnunarinnar þarf að rökstyðja val á staðsetningu fyrir hótél og baðlón og einnig að þarf að koma fram að brýn nauðsyn og brýnir almannahagsmunir séu fyrir því að raska þurfi svæðinu.

Á skipulagsupphætti kemur fram að áætluð eru frístundasvæði og svæði fyrir verslun og þjónustu inni á svæðum á náttúruminjaskrá. Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að staðarval fyrir frístundabyggð og svæði fyrir verslun og þjónustu sé rökstutt. Einnig er mikilvægt að mati stofnunarinnar að framkvæmdir séu áætlaðar þannig að þær falli vel að umhverfinu og rýri ekki verndargildi svæðanna. Einnig bendir stofnunin á að

frístundabyggðir eru áætlaðar í og við mikilvæg búsvæði fugla. Stofnunin bendir á mikilvægi þess að framkvæmdatími sé skipulagður þannig að hann sé utan varptíma.

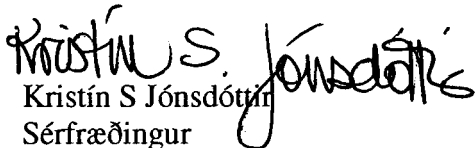
Efnistöku- og efnislosunarsvæði

Á lista yfir efnistökusvæði kemur fram að á jörðinni Ytri – Rauðamel eru áætlaðar námur E-20, E-21, E-22 og E-23. Efnistökusvæðin á jörðinni Ytri – Rauðamel virðast öll vera á eldhrauni. Stofnunin bendir á að skv. 61. gr. laga nr. 60/2013 skal ekki raska jarðminjum s.s. eldhrauni nema brýna nauðsyn beri til. Að mati stofnunarinnar þarf að rökstyðja val á staðsetningu fyrir efnistökusvæðin og einnig þarf að koma fram að brýn nauðsyn og brýnir almannahagsmunir séu fyrir því að raska þurfi svæðinu.

Í og við Vegamót eru nokkur efnistökusvæði þar sem efni er tekið úr svokölluðum Ölduhrygg. Að mati Umhverfisstofnunar ætti efnistaka að fara fram á einum stað úr hryggnum í einu og mikilvægt er að gengið verði frá sérhverju efnistökusvæði þegar nýtingu er lokið.

Í umfjöllun um efnistöku- og efnislosunarsvæði kemur fram markmið um að námum og haugsetningarsvæðum skal loka svo fljótt sem auðið er. Umhverfisstofnun tekur undir markmiðið, og bendir stofnunin á vefinn namur.is en þar er að finna leiðbeiningar varðandi efnistökusvæði og frágang þeirra.

Virðingarfyllt

Kristín S Jónsdóttir
Sérfræðingur

Axel Benediktsson
Sérfræðingur